

รายงานผลการตรวจราชการประจำเดือนธันวาคม ๒๕๖๘

๑. การขับเคลื่อนการยกระดับอัตราการเติบโตของรายได้ OTOP (OTOP PLUS)

โดยผู้ตรวจราชการกรม กำกับ ติดตาม ให้จังหวัดและอำเภอขับเคลื่อนประเด็นเน้นย้ำ เรื่อง การขับเคลื่อนการยกระดับอัตราการเติบโตของรายได้ OTOP (OTOP PLUS) ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๖๘ รายละเอียดดังนี้

๑.๑ ข้อค้นพบ

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๘ มีจังหวัดที่ดำเนินการขับเคลื่อนการยกระดับอัตราการเติบโตของรายได้ OTOP (OTOP PLUS) ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๖๘ จำนวน ๗๖ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ โดยจังหวัด และอำเภอมีการดำเนินการ ดังนี้

๑) ด้านการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ

๑.๑) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เข้าร่วมมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล เช่น โครงการคนละครึ่ง พลัส และมาตรการลดหย่อนภาษี ผ่านช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ทั้งสื่อออนไลน์และเวทีการประชุม ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเข้าถึงมาตรการสนับสนุนของภาครัฐได้มากขึ้น เป็นการเพิ่มโอกาสทางการตลาดและรายได้อย่างต่อเนื่อง

๑.๒) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ พร้อมประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านดิจิทัลแก่ผู้ประกอบการ ให้สามารถจำหน่ายสินค้าและบริการผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓) มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์โครงการ “คนละครึ่ง พลัส” โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI ออกแบบมาสคอตตัวการ์ตูน เพื่อยกระดับการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ในรูปแบบคลิปวิดีโอ เผยแพร่ทาง Facebook และเพจสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด รวมทั้งเพจ OTOP TODAY พร้อมส่งเสริมให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอขับเคลื่อนการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้โครงการเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

๑.๔) การเข้าร่วมโครงการคนละครึ่ง พลัส ผู้ประกอบการบางรายไม่ได้ดำเนินการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง หรือไม่มีบัญชีธนาคารกรุงไทย ส่งผลให้ไม่สามารถลงทะเบียนร้านค้าได้ อีกทั้งบางรายเคยสมัครแอปพลิเคชัน “ถุงเงิน” ในประเภท “ร้านค้าทั่วไป” ทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน ขั้ตอนและเอกสารในการสมัครมีความซับซ้อน ผู้ประกอบการบางรายไม่เข้าใจ และกังวลเรื่องการเก็บภาษีย้อนหลัง ทำให้ไม่กล้าเข้าร่วมโครงการฯ กรมการพัฒนาชุมชนจึงมีมาตรการให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดทุกแห่ง ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ OTOP โครงการคนละครึ่ง พลัส โดยมีเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนผู้ประกอบการ (บุคคลธรรมดา) ในระบบ OTOP Big Data และให้ผู้ตรวจราชการกรม กำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน

๒) ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมภูมิปัญญาไทย จัดทำฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D) เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ พร้อมทั้งได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย โทนสีดำและชุดไทยพระราชานิยมทั้ง ๘ แบบ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของจังหวัดและอำเภอ เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

๓) ด้านการส่งเสริมการตลาด จัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดผ่านช่องทางออนไลน์ โดยมีการไลฟ์สด (Live Streaming) บนแพลตฟอร์ม E-commerce เช่น TikTok Live และ Facebook Live เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ OTOP เป็นที่รู้จักในวงกว้างและมียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้น และได้จัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมการตลาดระดับจังหวัด ทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ เพื่อขยายช่องทางการจำหน่ายและสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจให้แก่ผู้ประกอบการ OTOP

๔) ด้านการส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จัดทำทะเบียนรายชื่อโปรแกรมการถ่ายทอดองค์ความรู้และรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่นักท่องเที่ยวสามารถลงมือปฏิบัติได้จริงในชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายตามแผนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อให้ชุมชนมีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

๑.๒ ข้อเสนอแนะ

เห็นควรให้จังหวัดและอำเภอ ต่อยอดผลสำเร็จจากการขับเคลื่อนงานทั้ง ๔ ด้าน โดยเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญ เพื่อยกระดับรายได้ของผู้ประกอบการ OTOP และสร้างความมั่นคงยั่งยืนให้แก่เศรษฐกิจฐานรากในระยะยาว ดังนี้

๑) พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ OTOP อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑.๑) เน้นการยกระดับความรู้ด้านการบริหารจัดการธุรกิจ การตลาดดิจิทัล และการสร้างแบรนด์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาศักยภาพการนำเสนอสินค้าและการจัดการหลังการขาย คัดเลือกผู้ประกอบการต้นแบบเป็นศูนย์เรียนรู้ถ่ายทอดประสบการณ์แก่รายอื่น ส่งเสริมช่องทางจำหน่ายสินค้า OTOP ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล จัดกิจกรรมเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ (AI) และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีอัตลักษณ์ของจังหวัดโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และทักษะการจำหน่ายออนไลน์ของผู้ประกอบการ

๑.๒) ทบทวนและปรับปรุงข้อมูลผู้ประกอบการ OTOP โดยจำหน่ายกลุ่มที่ยุติการดำเนินการออกจากระบบ พร้อมใช้ฐานข้อมูลเชิงวิเคราะห์ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพ และกำหนดแนวทางพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพข้อมูลและการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์กับตลาดเป้าหมายอย่างชัดเจน

๒) พัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมภูมิปัญญาไทย ดังนี้

๒.๑) นำข้อมูลจากฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D) มาวิเคราะห์เพื่อใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาและกำหนดนโยบายสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ ในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและแนวโน้มเศรษฐกิจปัจจุบัน

๒.๒) เชื่อมโยงกิจกรรมรณรงค์การสวมใส่ผ้าไทย ผ้าไทยโทนสีดำ และชุดไทยพระราชานิยมทั้ง ๘ แบบ กับการส่งเสริมการจำหน่ายผ้าไทยและผลิตภัณฑ์ OTOP อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๓) ส่งเสริมการออกแบบผ้าไทยโทนสีดำในรูปแบบร่วมสมัย โดยประสานความร่วมมือระหว่างช่างทอพื้นบ้านกับนักออกแบบรุ่นใหม่ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน พร้อมรณรงค์ให้ประชาชนภาคภูมิใจในการสวมใส่ชุดไทยพระราชานิยม เพื่อสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมของชาติอย่างยั่งยืน

๒.๔) ประชาสัมพันธ์การรณรงค์สวมใส่ผ้าไทยโทนสีดำและชุดไทยพระราชานิยมทั้ง ๘ แบบ ให้ครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและปลูกจิตสำนึกความภาคภูมิใจในการสวมใส่ผ้าไทยอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเผยแพร่และประชาสัมพันธ์มาตรการส่งเสริมการใช้และการสวมใส่ผ้าไทย รวมทั้งชุดไทยพระราชานิยมทั้ง ๘ แบบ อย่างต่อเนื่อง

๓) ส่งเสริมการตลาด ดังนี้

๓.๑) กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนการตลาดให้ชัดเจน พร้อมติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และบูรณาการแผนการตลาด OTOP ให้เข้ากับแผนการท่องเที่ยวและกิจกรรมสำคัญของจังหวัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนงานอย่างเป็นระบบ

๓.๒) พัฒนากลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และเครือข่ายผู้ประกอบการ เพื่อขยายช่องทางการจำหน่ายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์ม E-commerce เพื่อเพิ่มยอดขายและสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจให้แก่ผู้ประกอบการ OTOP

๓.๓) ส่งเสริมการตลาดตามแนวคิด 4E Marketing Model ได้แก่ Experience, Exchange, Everyplace และ Evangelism เพื่อสร้างคุณค่าและความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้บริโภค โดยเน้นการสร้างเรื่องราวสินค้า การเพิ่มคุณค่าแทนการแข่งขันด้านราคา และการขยายช่องทางจำหน่ายอย่างทั่วถึง

/๓.๔) พัฒนา...

๓.๔) พัฒนาเครือข่ายการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์และผู้มีอิทธิพลทางความคิด (Influencer) เพื่อสร้างการรับรู้และภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้า OTOP ควบคู่กับการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) เพื่อเสริมความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

๔) ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๔.๑) พัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยวให้มีความพร้อมทั้งด้านการบริหารจัดการ การบริการ และการสร้างกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างชุมชน เพื่อกระจายรายได้และสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับพื้นที่

๔.๒) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการตลาดดิจิทัล การบูรณาการ OTOP กับการท่องเที่ยวชุมชน และจัดระบบติดตามประเมินผลเชิงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับศักยภาพและความยั่งยืนของผู้ประกอบการ OTOP

๔.๓) ดำเนินการออกแบบและจัดทำทะเบียนโปรแกรมท่องเที่ยวชุมชน โดยยึดหลักการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของพื้นที่ มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์เพื่อสร้างรายได้และเสริมเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน

๔.๔) ส่งเสริมการใช้ข้อมูลและองค์ความรู้จากทะเบียนโปรแกรมท่องเที่ยวชุมชน เพื่อพัฒนากิจกรรมและยกระดับศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๔.๕) พัฒนาโปรแกรมท่องเที่ยวให้มีเอกลักษณ์และสร้างประสบการณ์ที่แตกต่างแก่ผู้มาเยือน เพื่อเสริมความน่าสนใจและความยั่งยืนของการท่องเที่ยว พร้อมเชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ OTOP และวิถีชีวิตชุมชน เพื่อกระจายรายได้และสร้างประโยชน์แก่คนในพื้นที่อย่างทั่วถึง

๔.๖) พัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวให้มีเอกลักษณ์และสามารถสร้างประสบการณ์ที่แตกต่างแก่ผู้มาเยือน เพื่อเสริมสร้างความน่าสนใจและความยั่งยืนของการท่องเที่ยว พร้อมทั้งเชื่อมโยงโปรแกรมการท่องเที่ยวกับผลิตภัณฑ์ OTOP และวิถีชีวิตชุมชน เพื่อส่งเสริมการกระจายรายได้และสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง

๔.๗) การดำเนินงานภายใต้โปรแกรม D-HOPE ควรพิจารณาความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับฤดูกาลและศักยภาพของพื้นที่ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น ทั้งนี้ ควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวและภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อวางแผนประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชนอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การสร้างรายได้และความยั่งยืนให้แก่ชุมชน

๒. หมู่บ้านทุนชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและแก้ไขปัญหายาเสพติด

โดยผู้ตรวจราชการกรม กำกับ ติดตาม ให้จังหวัดและอำเภอ ขับเคลื่อนประเด็นเน้นย้ำที่ ๒ หมู่บ้านทุนชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีเดือนธันวาคม ๒๕๖๘ เป้าหมายการวัดคือ ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวน “หมู่บ้านทุนชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและแก้ไขปัญหายาเสพติด” เป้าหมายรายละเอียดดังนี้

๒.๑ ข้อค้นพบ

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๘ มีจังหวัดที่ดำเนินการขับเคลื่อนหมู่บ้านทุนชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีเดือนธันวาคม ๒๕๖๘ จำนวน ๗๖ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ รายละเอียด ดังนี้

๑) การส่งเสริมการออมภาคครัวเรือน

๑.๑) ส่วนใหญ่มีการส่งเสริมการออมทั้งในรูปแบบเงินและไม่ใช้เงิน เช่น การออมผ่านกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การปลูกพืชผักสวนครัว และการเลี้ยงสัตว์ เพื่อสร้างวินัยทางการเงินและลดรายจ่ายในครัวเรือน และมีการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการออมภาคครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมาย เช่น จัดประชุมให้ความรู้ด้านการออมแก่สมาชิกกองทุนชุมชนในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินเป้าหมาย

(๑.๒) ในบาง...

๑.๒) ในบางจังหวัดการส่งเสริมการออมยังไม่ทั่วถึงและต่อเนื่อง ครั้วเรือนบางส่วนยังขาดวินัยทางการเงินและไม่จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

๒) การส่งเสริมการแก้หนี้ภาคครัวเรือน

๒.๑) หมู่บ้านที่มีกองทุนแม่ของแผ่นดินและศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีการบูรณาการกับภาคีเครือข่าย ในการส่งเสริมการแก้หนี้ภาคครัวเรือน พร้อมให้คำปรึกษาและปรับโครงสร้างหนี้แก่คนในชุมชน เพื่อให้ครัวเรือนสามารถบริหารจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒.๒) มีการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อช่วยเหลือภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน

๒.๓) บางส่วนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนยังขาดการบูรณาการระหว่างกองทุนแม่ของแผ่นดินกับภาคีเครือข่าย ทำให้การให้คำปรึกษาและการปรับโครงสร้างหนี้ยังไม่เป็นระบบ และไม่สามารถลดการก่อหนี้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การส่งเสริมและสนับสนุนกองทุนชุมชน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ให้กับประชาชน

๓.๑) ในบางจังหวัดกองทุนแม่ของแผ่นดินทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่าย ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สามารถสร้างรายได้และเติบโตอย่างยั่งยืน

๓.๒) มีการส่งเสริมและสนับสนุนสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ให้กับประชาชน และสมาชิกกองทุนชุมชน ที่อยู่ในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยจัดอบรมการฝึกอาชีพ

๓.๒) ในบางจังหวัดการส่งเสริมอาชีพและการเข้าถึงแหล่งทุนแก่สมาชิกยังไม่ทั่วถึงและต่อเนื่อง เนื่องจากข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจและการติดตามกลุ่มเป้าหมาย ขาดการพัฒนาทักษะอาชีพและช่องทางการตลาด ส่งผลให้การสร้างรายได้ของประชาชนยังไม่มั่นคงและต่อเนื่อง

๔) การดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาเหตุติดตามแนวทางกองทุนแม่ของแผ่นดิน

๔.๑) มีการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาสาเหตุติดตามหมู่บ้านเป้าหมาย เช่น (๑) ขยายผลรับสมัครสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน (๒) ทำ Mobile Unit ในชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับกองทุนแม่ของแผ่นดินและการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสาเหตุ (๓) ตั้งด่านตรวจและเวรยาม (๔) สนับสนุนกิจกรรมการตรวจปัสสาวะและการตั้งด่านตรวจ (๕) ทอดผ้าป่า/จัดหาทุนเพิ่มให้กองทุนแม่ฯ (๖) สนับสนุนอาชีพผู้ผ่านการบำบัด เป็นต้น

๔.๒) หมู่บ้านกองทุนแม่ฯ มีการดำเนินกิจกรรมรณรงค์ ฝึกอบรม และตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ฯ ตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด แต่ยังคงต้องการการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่าย เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมให้ครอบคลุมและยั่งยืน

๒.๒ ข้อเสนอนะ

ขอให้จังหวัดและอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

๑) กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานหมู่บ้านชุมชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและแก้ไขปัญหาสาเหตุ ตามแนวทางและเป้าหมายที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดในแต่ละเดือน ให้ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการอย่างเคร่งครัด

๒) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการวางแผนงาน/กำหนดรูปแบบการขับเคลื่อนงานกองทุนชุมชน ได้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

๓) ต่อยอดผลสำเร็จจากทั้ง ๔ ด้าน โดยมุ่งพัฒนาอย่างต่อเนื่อง บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน และใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการขับเคลื่อน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน ดังนี้

/๒.๑) ส่งเสริม...

๒.๑) ส่งเสริมการออมภาคครัวเรือน ควรส่งเสริมให้หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินจัดทำแผนการออมภาคครัวเรือนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย และการออมในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน เช่น การออมผ่านกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหรือผ่านกองทุนชุมชนอื่น ๆ การออมต้นไม้ หรือการออมสัตว์ เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและลดรายจ่ายในครัวเรือนอย่างยั่งยืน

๒.๒) ส่งเสริมการแก้หนี้ภาคครัวเรือน ควรบูรณาการความร่วมมือระหว่างกองทุนแม่ของแผ่นดิน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน กองทุนชุมชน และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำฐานข้อมูลหนี้ครัวเรือนอย่างเป็นระบบ พร้อมส่งเสริมการให้คำปรึกษา การปรับโครงสร้างหนี้ และการสร้างความรู้ทางการเงินแก่ประชาชน เพื่อลดการก่อหนี้ใหม่และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

๒.๓) ส่งเสริมและสนับสนุนกองทุนชุมชน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ให้กับประชาชน ควรพัฒนาศักยภาพกองทุนแม่ฯ ให้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาอาชีพ โดยเชื่อมโยงความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ กองทุนชุมชน และภาคีเครือข่าย เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุน การพัฒนาทักษะอาชีพ และตลาดนัดชุมชน รวมถึงสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน

๒.๔) ดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวทางกองทุนแม่ของแผ่นดิน ควรส่งเสริมให้หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคีเครือข่าย และองค์กรชุมชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับ พร้อมทั้งดำเนินการตรวจสอบสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินตามแนวทางที่กำหนด เพื่อให้ชุมชนปลอดภัยจากยาเสพติดและมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

๓. การเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน สู้ความยั่งยืน ภายใต้กรอบคิด “รักษาความสำเร็จเดิม เดิมพลังการพัฒนา สร้างชุมชนพอเพียงอย่างยั่งยืน”

โดยให้ผู้ตรวจราชการกรม กำกับ ติดตาม ให้จังหวัดและอำเภอ ขับเคลื่อนประเด็นเน้นย้ำเรื่อง การเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน สู้ความยั่งยืน ภายใต้กรอบคิด “รักษาความสำเร็จเดิม เดิมพลังการพัฒนา สร้างชุมชนพอเพียงอย่างยั่งยืน” ประจำปีเดือนธันวาคม ๒๕๖๘ เป้าหมายการวัด คือ ร้อยละของจังหวัด/อำเภอทั้งหมดที่มีการทบทวน/ปรับปรุงคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และคำสั่งแต่งตั้งชุดปฏิบัติการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับตำบล

๓.๑ ข้อค้นพบ

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๘ มีจังหวัดที่ดำเนินการทบทวนคำสั่งและสั่งไฟล์คำสั่งระดับจังหวัด อำเภอและตำบลเสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๗๖ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ โดยมีการดำเนินการดังนี้

- ๑) กำหนดกรอบเวลาในการดำเนินงานอย่างชัดเจน
- ๒) สื่อสารและประสานงานระหว่างจังหวัด อำเภอ และตำบลอย่างต่อเนื่อง
- ๓) มอบหมายผู้รับผิดชอบหลักในแต่ละระดับอย่างเป็นระบบ และติดตามความก้าวหน้าอย่างใกล้ชิด
- ๔) ใช้แนวทางการดำเนินงานตามแบบฟอร์มและแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดอย่างครบถ้วน

๓.๒ ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การขับเคลื่อนประเด็นเน้นย้ำการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน สู้ความยั่งยืน ภายใต้กรอบคิด “รักษาความสำเร็จเดิม เดิมพลังการพัฒนา สร้างชุมชนพอเพียงอย่างยั่งยืน” ซึ่งเป็นการดำเนินการติดตามความก้าวหน้าและความครบถ้วนของกระบวนการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงให้ครบถ้วน ๘ ขั้นตอน ขอให้จังหวัดและอำเภอ เตรียมความพร้อมเพื่อให้บรรลุตัวชี้วัด ดังนี้

(๑) กำหนด...

๑) กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นวาระสำคัญของจังหวัดและอำเภอ โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดผลอย่างยั่งยืน

๒) ด้านการบริหารจัดการ ควรกำหนดกรอบเวลา ขั้นตอน และเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนในทุกระดับ พร้อมมอบหมายผู้รับผิดชอบหลักในแต่ละขั้นตอน และติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วถึง

๓) ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและครัวเรือนเป้าหมาย โดยยึดหลัก “ชุมชนเข้มแข็ง” เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา มุ่งสร้างความมั่นคงของครอบครัวและประชาชน พร้อมขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบให้ครอบคลุมทั่วจังหวัด

๔) พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และภาคีเครือข่ายให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกระบวนการดำเนินงานทั้ง ๘ ขั้นตอน เพื่อให้สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เช่น ระบบติดตามผลแบบออนไลน์เรียลไทม์ แอปพลิเคชันบันทึกรายรับ-รายจ่าย และฐานข้อมูลทรัพยากรชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการตัดสินใจเชิงข้อมูล

๖) ควรเสริมสร้างกลไกการสื่อสารระหว่างจังหวัด อำเภอ และตำบลให้มีการสื่อสารและประสานงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทุกระดับมีความเข้าใจตรงกันและดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

๔. การขับเคลื่อนสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน

๔.๑ ข้อค้นพบ

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๘ มีจังหวัดที่ดำเนินการได้ตามเป้าหมายแล้ว จำนวน ๓๔ จังหวัด และมี ๔๒ จังหวัดอยู่ระหว่างดำเนินการ โดยจังหวัดและอำเภอมีการดำเนินการ ดังนี้

๔.๑.๑ ความก้าวหน้าการบริหารการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี ๒๕๖๙

๑) มีการแต่งตั้งคณะทำงานทุกระดับ อนุมัติลิสต์ผู้ใช้งานในระบบ จปฐ. พร้อมจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และประชุมชี้แจง เพื่อเตรียมความพร้อมและส่งเสริมการนำข้อมูล จปฐ. ไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นระบบ

๓) มีการมอบหมายเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่กำกับติดตามการจัดเก็บข้อมูล จัดทำรายงานความก้าวหน้ารายวัน และเผยแพร่ผลการดำเนินงาน เพื่อสร้างแรงจูงใจและยกระดับคุณภาพการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ให้เป็นไปตามมาตรฐาน

๔) พบปัญหาเชิงพื้นที่ เช่น ระบบรายงานไม่แยกเขตชุมชนกับชนบท งบประมาณไม่สอดคล้องกับแผน เครื่องมือจัดเก็บไม่อัปเดต และปัญหาประชากรแฝง รวมถึงข้อจำกัดของระบบบันทึกข้อมูล ซึ่งส่งผลกระทบต่อความครบถ้วนของข้อมูล

๕) การเบิกจ่ายค่าตอบแทนจัดเก็บข้อมูล จปฐ. เกิดจากสำนักงานงบประมาณจัดสรรงบประมาณเฉพาะไตรมาสที่ ๑ และ ๒ บางจังหวัดบริหารจัดการเงินกับผู้จัดเก็บ โดยขอความร่วมมือจากผู้จัดเก็บ ให้ยอมรับการจ่ายค่าตอบแทนเป็น ๒ งวด (อาจจ่ายครึ่งหนึ่งก่อน) เพื่อเป็นการประกันความสมบูรณ์ของข้อมูล เนื่องจากที่ผ่านมาเคยพบปัญหาข้อมูลไม่ครบถ้วนภายหลังการเบิกจ่ายเต็มจำนวน

๖) บางพื้นที่ยังประสบข้อจำกัดด้านไฟฟ้าและสัญญาณโทรศัพท์ ทำให้ไม่สามารถใช้งานระบบบันทึกข้อมูลออนไลน์ได้อย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ด้วยแบบเอกสาร ส่งผลให้กระบวนการบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบล่าช้า

/๗) พื้นที่...

๗) พื้นที่บางแห่งได้รับผลกระทบจากอุทกภัย เส้นทางคมนาคมถูกตัดขาด เอกสารและอุปกรณ์/คอมพิวเตอร์ ได้รับความเสียหาย และสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่สามารถใช้งานได้ ทำให้ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ได้ตามแผนที่กำหนด ส่งผลให้การดำเนินงานจัดเก็บข้อมูลล่าช้า ต้องเลื่อนระยะเวลาการดำเนินงานออกไป และเพิ่มความเสี่ยงต่อความไม่ครบถ้วนของข้อมูลในบางพื้นที่

๔.๑.๒ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ระบบ CDD AI

๑) มีการจัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจระบบ CDD AI “ตัวช่วยพัฒนากร” ให้แก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในสังกัด

๒) มีการประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์ระบบ CDD AI ทั้งในระดับจังหวัด และระดับอำเภอ ผ่านช่องทาง online เช่น เว็บไซต์สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ Line Facebook และช่องทาง Offline ผ่านการลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์ตามเวทีประชาคม และการประชุมต่าง ๆ ในพื้นที่

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

๔.๒.๑ การบริหารจัดการเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

ขอให้ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน ดำเนินการ ดังนี้

๑) พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลผ่านโปรแกรม SmartBMN ให้มีเสถียรภาพ ใช้งานง่าย และรองรับผู้ใช้งานจำนวนมาก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความถูกต้องของข้อมูล

๒) พัฒนาระบบตรวจสอบเลขประจำตัวประชาชนซ้ำให้มีความถูกต้องและใช้งานง่าย พร้อมจัดทำคู่มือและสื่อสาธิตที่เข้าใจง่าย เพื่อให้เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครสามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

๓) จัดทำ Dashboard แสดงผลความก้าวหน้าการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ทั้งในภาพรวมและรายพื้นที่ โดยอัปเดตข้อมูลออนไลน์เรียลไทม์ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารและการบริหารจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ปรับรูปแบบการจัดสรรงบประมาณและการเบิกจ่ายค่าตอบแทนอาสาสมัครให้มีความชัดเจน รวดเร็ว และสอดคล้องกับภารกิจในพื้นที่ เพื่อสร้างแรงจูงใจและความต่อเนื่องในการดำเนินงานจัดเก็บข้อมูล จปฐ.

๕) กำหนดและประกาศ Kickoff การจัดเก็บข้อมูล จปฐ. พร้อมกันทั่วประเทศ และให้ทุกอำเภอกำหนดอาสาสมัครอย่างน้อย ๑ คนต่อหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและครอบคลุมทุกพื้นที่

๖) ควรกำหนดแผนสำรองการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ประสบภัย เช่น การใช้แบบฟอร์มเอกสารชั่วคราวหรืออุปกรณ์พกพา พร้อมจัดเก็บข้อมูลสำรองในระบบคลาวด์เพื่อป้องกันการสูญหาย จัดสรรงบประมาณซ่อมแซมอุปกรณ์ที่เสียหาย และบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งฟื้นฟูระบบสื่อสารและคมนาคมเพื่อให้การดำเนินงานกลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว

ขอให้จังหวัดและอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

๑) บริหารการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี ๒๕๖๙ ให้ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการภาครัฐอย่างเคร่งครัด พร้อมตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายเงินอย่างรอบคอบ เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อความเสียหายทางการเงินการคลังของรัฐ

๒) ติดตามความก้าวหน้าการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่ยังไม่ครบถ้วนอย่างใกล้ชิด ปรับแผนการดำเนินงานให้เหมาะสม และเร่งรัดให้แล้วเสร็จร้อยละ ๑๐๐ ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยพิจารณาตามความเหมาะสม

/๓) ส่งเสริม...

๓) ส่งเสริมให้มีการนำข้อมูล จปฐ. ไปใช้วิเคราะห์เชิงพื้นที่ (Area-based Analysis) เพื่อให้หน่วยงานระดับจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผนพัฒนาได้อย่างตรงจุด โดยมุ่งเน้นการระบุปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของแต่ละพื้นที่อย่างชัดเจน เพื่อจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนา กำหนดโครงการและมาตรการที่ตอบสนองต่อบริบทของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๔.๒.๒ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ระบบ CDD AI

ขอให้ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชนดำเนินการ ดังนี้

๑) พัฒนาและปรับปรุงระบบ CDD AI ให้มีประสิทธิภาพสูง เชื่อมต่อกับโมเดล AI และฐานข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมจัดให้มีระบบสำรองหรือข้อความแนะนำกรณีระบบขัดข้อง เพื่อไม่ให้เกิดการปฏิบัติงานสะดุด

๒) เปิดช่องทางรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้ใช้งานในพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาระบบให้ตอบสนองต่อการใช้งานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของพื้นที่

ขอให้จังหวัดและอำเภอดำเนินการ ดังนี้

๑) ติดตามผลการใช้ประโยชน์ข้อมูลและระบบ CDD AI ในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง พร้อมถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อพัฒนาการใช้สารสนเทศให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืนในการพัฒนาชุมชน

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ระบบ CDD AI เป็นเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานและสื่อสารเชิงนโยบาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ลดภาระงานเอกสาร และยกระดับการตัดสินใจเชิงข้อมูลของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ

๕) ขยายผลการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจการใช้ข้อมูล จปฐ. และระบบ CDD AI แก่ภาคีเครือข่าย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างบูรณาการ

๔. การบริหารจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีให้มีประสิทธิภาพ

โดยให้ผู้ตรวจราชการกรม กำกับ ติดตาม ให้จังหวัดและอำเภอ ขับเคลื่อนประเด็นเน้นย้ำเรื่อง การบริหารจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีให้มีประสิทธิภาพ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ มีเป้าหมายให้มีการปรับปรุงความถูกต้องของข้อมูลลูกหนี้รายโครงการ และนำไปใช้วางแผนบริหารจัดการอัตราหนี้ค้ำชำระครบถ้วนทุกโครงการ

๔.๑ ข้อค้นพบ

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๘ มีจังหวัดที่ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๗๖ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๑) ทุกจังหวัดได้มีการตรวจสอบและปรับปรุงฐานข้อมูลลูกหนี้รายโครงการที่ทำสัญญากู้ยืมระหว่างปี ๒๕๕๖-๒๕๖๘ ให้มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน รวมทั้งปรับปรุงข้อมูลด้านการตัดชำระเงินกู้ การปรับโครงสร้างหนี้ และการดำเนินคดี เพื่อใช้วางแผนบริหารจัดการหนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ระบบทะเบียนลูกหนี้ (LM) ยังมีความไม่เสถียรและไม่รองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ทำให้ต้องใช้ทะเบียนคุมมือควบคู่กัน เกิดความซ้ำซ้อน และไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลชำระหนี้ที่เป็นปัจจุบันได้ ส่งผลให้การบริหารจัดการหนี้เกินกำหนดชำระของอำเภอและจังหวัดขาดประสิทธิภาพ

๓) การตัดยอดชำระหนี้ของลูกหนี้ในระบบ LM ไม่สามารถดำเนินการได้ครบถ้วน เนื่องจากติดปัญหา ref๒ และเงินรอตรวจสอบ ส่งผลให้ยอดหนี้ไม่เป็นปัจจุบัน เกิดดอกเบี้ยผิดนัดและมูลค่าหนี้เพิ่มขึ้น จำเป็นต้องเร่งแก้ไขระบบและปรับปรุงกระบวนการตัดยอดให้ถูกต้อง

/๔) หลายจังหวัด...

๔) หลายจังหวัดได้จัดทำแผนปฏิบัติการวิเคราะห์ความเสี่ยงในการชำระเงินคืนและหนี้สงสัยจะสูญ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินมาตรการใกล้เคียง ฟ้องร้อง และบังคับคดีอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันการเกิดหนี้ค้างชำระเพิ่มขึ้น

๕) หลายจังหวัดได้ประชาสัมพันธ์เงื่อนไขและหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนให้สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีรับทราบอย่างทั่วถึง พร้อมประยุกต์ใช้แนวคิด Big Data เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้สามารถประมวลผลและแสดงผลการบริหารจัดการหนี้ได้อย่างรวดเร็ว

๖) กิจกรรมของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีบางกลุ่มยังขาดความต่อเนื่องและไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่งผลให้เกิดหนี้ค้างชำระเกินกำหนด จำเป็นต้องส่งเสริมการติดตาม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพกลุ่มให้ดำเนินกิจกรรมได้อย่างยั่งยืน

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

๔.๑.๑ ข้อเสนอแนะให้สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีดำเนินการ ดังนี้

๑) เร่งพัฒนาและปรับปรุงระบบทะเบียนลูกหนี้ (LM) และระบบบัญชีการเงิน (ERP) ให้มีความเสถียร รองรับการใช้งานของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ สามารถตัดยอดชำระหนี้ได้อย่างถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน รวมถึงแก้ไขปัญหา ref๒ และเงินรอตรวจสอบให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๒) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางโดยใช้เทคโนโลยี Big Data เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ การติดตามผล และการบริหารจัดการหนี้อย่างเป็นระบบ พร้อมจัดทำรายงานผลการดำเนินงานที่สามารถเรียกดูข้อมูลรายอำเภอได้อย่างสะดวกและทันสมัย

๓) จัดทำแนวทางมาตรฐานการบริหารจัดการหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้ และการดำเนินคดีให้เป็นระบบเดียวกันทั่วประเทศ รวมถึงจัดทำคู่มือปฏิบัติงานและคู่มือการใช้งานระบบให้ครอบคลุมทุกขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อน

๔) สร้างความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่และกลไกการขับเคลื่อนทุกระดับ เกี่ยวกับกระบวนการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี การบริหารจัดการหนี้ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นเอกภาพ

๕) เพิ่มบุคลากรด้านกฎหมายหรือจ้างหน่วยงานภายนอก เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ในขั้นตอนการบังคับคดีให้เป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมายอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และลดภาระงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

๖) ทบทวนระเบียบที่กำหนดให้ลูกหนี้ต้องมาดำเนินการพร้อมกัน โดยปรับแนวทางให้สามารถดำเนินการเป็นรายบุคคลได้ เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นและประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

๔.๑.๒ ข้อเสนอแนะให้จังหวัดและอำเภอดำเนินการ ดังนี้

๑) เร่งตรวจสอบและปรับปรุงฐานข้อมูลลูกหนี้รายโครงการให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน โดยใช้ระบบ CD Women POD และ Dashboard สถานะลูกหนี้เป็นเครื่องมือในการติดตามวิเคราะห์ และรายงานผล เพื่อให้สามารถบริหารจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายได้อย่างถูกต้อง

๒) จำแนกและบริหารจัดการลูกหนี้ตามระดับความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการติดตามและแก้ไขปัญหาเป็นรายกลุ่ม พร้อมจัดทำแผนวิเคราะห์ความเสี่ยงในการชำระเงินคืนและหนี้สงสัยจะสูญ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการใกล้เคียง ฟ้องร้อง และบังคับคดีอย่างเป็นระบบ ลดการเพิ่มขึ้นของหนี้ค้างชำระ และสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบกองทุน

๓) สนับสนุนการปรับโครงสร้างหนี้แก่ลูกหนี้ที่มีศักยภาพ ควบคู่กับการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการชำระหนี้ ลดความเสี่ยงการผิดนัดชำระ และสร้างโอกาสให้ลูกหนี้สามารถกลับมาประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

๔) ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อเพิ่มรายได้ ลดภาระหนี้ และสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจฐานราก รวมทั้งสนับสนุนการใช้เงินทุนหมุนเวียนและเงินอุดหนุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสตรีในพื้นที่

๕) จัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ด้านการบริหารจัดการเงิน การวางแผนรายรับ รายจ่าย และวินัยทางการเงินแก่กลุ่มลูกหนี้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อสร้างความตระหนักรู้ ความรับผิดชอบ และทัศนคติที่ดีต่อการชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง อันจะช่วยลดปัญหาหนี้ค้างชำระและส่งเสริมความยั่งยืนของกองทุนในระยะยาว

๖) ประชาสัมพันธ์เงื่อนไข หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนให้ สมาชิกกองทุนรับทราบอย่างทั่วถึง พร้อมส่งเสริมการใช้ข้อมูลจากระบบ Big Data เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์ สถานการณ์หนี้ การติดตามผล และการตัดสินใจเชิงพื้นที่ เพื่อให้การบริหารจัดการหนี้ของจังหวัดและอำเภอ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์

สำนักตรวจราชการ กรมการพัฒนาชุมชน
